

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 7. travnja 2022.
(OR. en)

8071/22

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0112 (NLE)**

**ECOFIN 324
CADREFIN 49
UEM 58
FIN 423**

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 7. travnja 2022.

Za: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2022) 172 final

Predmet: Prijedlog PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o odobrenju ocjene plana
za oporavak i otpornost Bugarske

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 172 final.

Priloženo: COM(2022) 172 final

Bruxelles, 7.4.2022.
COM(2022) 172 final

2022/0112 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Bugarske

{SWD(2022) 106 final}

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Bugarske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Izbijanje bolesti COVID-19 narušilo je gospodarstvo Bugarske. Bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku Bugarske u 2019. iznosio je 28 % prosjeka Unije. Realni BDP Bugarske u 2020. smanjio se za 4,4 % i kumulativno za 0,4 % u 2020. i 2021. Razina siromaštva i nejednakosti prihoda u Bugarskoj među najvišima je u EU-u, a njezin je zdravstveni sustav i dalje slab i obilježen ograničenim pristupom zdravstvenim uslugama. Bugarska je gospodarstvo s najvećim emisijama ugljika i najvećom potrošnjom energije u Uniji. Jako je ovisno o ugljenu i lignitu unatoč velikom potencijalu za energiju iz obnovljivih izvora i povećanje energetske učinkovitosti, posebno fonda zgrada. Ključni izazovi za poticanje povoljnog poslovnog okruženja i dalje su poboljšanje kvalitete institucija i borba protiv korupcije. Nedostatak radne snage i vještina te neusklađenost vještina s potrebama tržišta rada znatna su prepreka poslovnim ulaganjima i ograničenje za rast produktivnosti. Digitalne tehnologije sporo se uvode i u javnom i u privatnom sektoru, a Bugarska je po digitalnim vještinama na zadnjem mjestu u Uniji.
- (2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Bugarskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je Bugarskoj posebno preporučilo da poduzme sve potrebne mjere kako bi djelotvorno odgovorila na pandemiju, održala gospodarstvo i pružila potporu oporavku koji će uslijediti te provodila fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Vijeće je u vezi s javnim financijama preporučilo i poboljšanje naplate poreza ciljanim mjerama u područjima kao što su porezi na gorivo i rad te unapređenje korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu. Vijeće je Bugarskoj isto tako preporučilo da osigura stabilnost bankarskog sektora jačanjem nadzora i promicanjem odgovarajućeg vrednovanja imovine. Kad je riječ o nebankarskom sektoru, preporučeno je da se osigura djelotvoran nadzor i provedba

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.-75.

okvira za sprečavanje pranja novca te djelotvorno funkcioniranje okvira za stečaj. Nadalje, preporučeno je poboljšanje kvalitete i djelotvornosti javne uprave, maksimalno smanjenje administrativnog opterećenja i jačanje digitalne uprave. Vijeće je usto Bugarskoj preporučilo da ojača otpornost, dostupnost i kapacitete zdravstvenog sustava, osigura uravnoteženu geografsku raspodjelu zdravstvenih radnika i poboljša pristup zdravstvenim uslugama, među ostalim smanjenjem izravnih plaćanja i rješavanjem problema nedostatka zdravstvenih djelatnika. Posebno relevantne za socijalne probleme bile su preporuke za poboljšanje kvalitete, uključivosti i relevantnosti obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada, posebno za Rome i druge skupine u nepovoljnom položaju, jačanje aktivnih politika tržišta rada, jačanje mogućnosti zaposlenja stjecanjem boljih vještina, uključujući digitalne, te rješavanje pitanja socijalne uključenosti poboljšanim pristupom integriranim uslugama zapošljavanja i socijalnim uslugama te djelotvornijom potporom za minimalni dohodak. Kako bi se Bugarska nosila s krizom uzrokovanom bolešću COVID-19, preporučeno joj je da poboljša mogućnosti rada na daljinu te promiče digitalne vještine i jednak pristup obrazovanju. Isto tako, Vijeće je Bugarskoj preporučilo da pruži djelotvornu potporu malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) i samozaposlenim osobama, da im osigura kontinuirani pristup financiranju i fleksibilnim aranžmanima plaćanja te da unaprijed financira već razrađene projekte javnih ulaganja i promiče privatna ulaganja kako bi se potaknuo gospodarski oporavak. Preporučeno je usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, prije svega u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije i resursa, okolišnu infrastrukturu i održivi promet kako bi pridonijela postupnoj dekarbonizaciji gospodarstva, među ostalim u regijama bogatim ugljenom. Vijeće joj je preporučilo i da usmjeri investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, promet, posebno na njegovu održivost, infrastrukturu za gospodarenje vodama i otpadom, energetska infrastrukturu i učinkovitost, uzimajući u obzir regionalne razlike i poboljšanje poslovnog okruženja. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Bugarsku u trenutku podnošenja plana za oporavak i otpornost, Komisija je utvrdila da je postignut znatan napredak u pogledu preporuka za osiguravanje stabilnosti bankarskog sektora jačanjem nadzora, jačanje nebankarskog financijskog sektora djelotvornim provođenjem nadzora na temelju rizika, pružanje neposrednog odgovora fiskalne politike radi djelotvornog odgovora na pandemiju, održavanje gospodarstva i potpore oporavku koji će uslijediti te preporuke za racionalizaciju i ubrzavanje postupaka za pružanje djelotvorne potpore malim i srednjim poduzećima i samozaposlenim osobama. Određeni napredak ostvaren je s obzirom na preporuku o poboljšanju sustava naplate poreza, a u okviru Instrumenta za tehničku potporu planira se nekoliko projekata za potporu daljnjem napretku u tom području.

- (3) Bugarska je 15. listopada 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je dostavljen nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, koji uključuje lokalne i regionalne vlasti, socijalne partnere, organizacije civilnog društva, organizacije mladih i druge relevantne dionike. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajan učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na europskoj razini. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje utvrđenima u Prilogu V. toj uredbi.
- (4) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241

(„Mehanizam”) i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebali promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

- (5) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica predstavljat će koordinirani napor koji se sastoji od reformi i ulaganja u cijeloj Uniji. Njihovom koordiniranom i istodobnom provedbom te provedbom prekograničnih i višedržavnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno podržavati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma za oporavak i otpornost na gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (6) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove s kojima se Bugarska suočava te financijska sredstva koja su joj dodijeljena.
- (7) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere kojima se pridonosi svih šest stupova, a gotovo sve njegove komponente odnose se na više stupova. Takav pristup pridonosi tome da se osigura da se svaki stup sveobuhvatno uzme u obzir na usklađen način.
- (8) Plan za oporavak i otpornost uključuje važne mjere za ubrzavanje zelene i digitalne tranzicije. U području klimatske politike i energetske tranzicije znatni naponi ulažu se u ubrzavanje i olakšavanje uvođenja proizvodnje i skladištenja energije iz obnovljivih izvora, smanjenje emisija stakleničkih plinova u energetske sektoru za gotovo polovinu, liberalizaciju veleprodajnog i maloprodajnog tržišta električne energije te poticanje obnove fonda zgrada u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti. Znatna ulaganja i reforme usmjereni su i na promicanje mobilnosti s niskom razinom emisija i korištenje načina prijevoza koji manje onečišćuju, posebno željezničkog prijevoza. Jako je istaknuta i potreba digitalne transformacije bugarskog gospodarstva i društva, uz mjere za potporu stjecanju digitalnih vještina cjelokupnog stanovništva, digitalizaciju poduzeća i javne uprave, uključujući pravosuđe, te poboljšanje povezivosti i uvođenja širokopojasnog interneta u udaljena i rijetko naseljena područja. Ulaganja u područja kao što su kapaciteti za skladištenje električne energije, digitalizacija i održivost željezničkog prometa te pametno upravljanje vodama znatno pridonose zelenim i digitalnim ciljevima.
- (9) Očekuje se da će više komponenata iz plana za oporavak i otpornost pridonijeti stupu pametnog, održivog i uključivog rasta velikim brojem mjera za jačanje konkurentnosti i poboljšanje istraživanja i razvoja. Planom za oporavak i otpornost predviđena su ulaganja za potporu poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima, putem bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata usmjerenih na promicanje digitalizacije, kružnog gospodarstva i upotrebe energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju kako bi se poduzećima omogućilo da se nose s energetske tranzicijom. Mjere iz plana pridonose i stvaranju povoljnih uvjeta za ulaganja u industrijske parkove i zone te potporu sektoru kulture i kreativnom sektoru. Reforme i ulaganja trebali bi ujedno pridonijeti poboljšanju istraživačkog i inovacijskog ekosustava i tako povećati inovacijski rezultat Bugarske, potaknuti prijenos

tehnologije i komercijalizaciju rezultata istraživanja, što bi trajno trebalo potaknuti njezin gospodarski rast. Plan za oporavak i otpornost snažno je usmjeren na dekarbonizaciju energetskog sektora, održivu poljoprivredu, održivu mobilnost (željeznički i javni prijevoz), modernizaciju obrazovnog sustava i infrastrukture, modernizaciju zdravstva i potporu deinstitucionalizaciji skrbi. Plan za oporavak i otpornost usmjeren je i na jačanje poslovnog okruženja i vladavine prava mjerama za suzbijanje korupcije kao što su reforme institucija za borbu protiv korupcije, novi propisi o lobiranju i zaštiti zviždača, reforme pravosudnog sustava kako bi se osigurala djelotvornost kaznenog progona, uključujući odgovornost i kaznenu odgovornost državnog odvjetnika, reforme za poboljšanje zakonodavnog postupka, reforme javne nabave kako bi se smanjili netransparentni postupci, reforma okvira upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu i reforma u cilju poboljšanja stečajnih postupaka i postupaka restrukturiranja.

- (10) Stup koji se odnosi na zdravstvenu, gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost uključuje mjere za koje se očekuje da pridonese poboljšanju pristupa obrazovanju, cjeloživotnom učenju i zdravstvenoj skrbi te promicanju socijalne uključenosti. Relevantne mjere u području obrazovanja i osposobljavanja uključuju mjere kojima se povećava relevantnost visokog obrazovanja s ciljem rješavanja problema nedostatka radne snage na tržištu rada i promicanja istraživanja te razvoja platforme za cjeloživotno učenje. Relevantne mjere u području zdravstvene skrbi uključuju i donošenje nove nacionalne zdravstvene strategije, provedbu nacionalnog zdravstvenog informacijskog sustava i uspostavu mreže ambulantnih jedinica, uz potporu reforme usmjerene na nejednaku raspodjelu zdravstvenih djelatnika. Kako bi se potaknula socijalna uključenost, plan za oporavak i otpornost obuhvaća reformu za poboljšanje obuhvata i primjerenosti sustava minimalnog dohotka i mjere u području socijalnih usluga, uključujući dugotrajnu skrb. Kad je riječ o socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, očekuje se da će se potporom uvođenju širokopojasnog interneta u ruralnim i udaljenim područjima svim građanima omogućiti pristup brzom povezivosti te da će se socijalna kohezija poticati reformom sustava minimalnog dohotka, koja će koristiti odraslima i djeci, ulaganjima u socijalnu ekonomiju, modernizacijom socijalnih usluga i usluga zapošljavanja te pružanjem usluga telemedicine i e-uprave u udaljenim područjima prenamjenom poštanske mreže u Bugarskoj. Očekuje se da će bugarski plan za oporavak i otpornost pridonijeti politikama za sljedeću generaciju mjerama kao što su obvezno uključivanje četverogodišnjaka u predškolsko obrazovanje, modernizacija i izgradnja obrazovne infrastrukture, uključujući vrtiće i školske laboratorije, te osnivanje centara za mlade diljem zemlje.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju

- (11) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom (ocjena A) svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju upućenima Bugarskoj, uključujući njihove fiskalne aspekte ili izazove utvrđene u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.
- (12) Plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i pridonose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Bugarskoj u okviru europskog semestra u 2019. i 2020., posebno u područjima

socijalne uključenosti, obrazovanja i razvoja vještina, zdravstva, dekarbonizacije i digitalne tranzicije te poslovnog okruženja.

- (13) Plan za oporavak i otpornost uključuje ključne strukturne reforme i ulaganja koji se odnose na dugotrajne preporuke povezane s poslovnim okruženjem i poboljšanjem institucijskog okvira. Konkretno, očekuje se da će reforma stečajnog okvira pridonijeti djelotvornijem i fleksibilnijem sustavu restrukturiranja poduzeća, boljem upravljanju poduzećima u državnom vlasništvu i reformi postupaka javne nabave, što bi trebalo pridonijeti transparentnijoj i učinkovitijoj raspodjeli javnih sredstava. Reformama uključenima u plan za oporavak i otpornost podupire se snažniji institucionalni okvir (među ostalim povećanim kapacitetima i boljim funkcioniranjem okvira za borbu protiv korupcije), pravosudne reforme kojima se osigurava djelotvornost kaznenih istraga, uključujući odgovornost i kaznenu odgovornost državnog odvjetništva, te bolja provedba okvira za sprečavanje pranja novca. Daljnje mjere kojima se podupire poboljšanje poslovnog okruženja uključuju reformu za povećanje kvalitete i predvidljivosti zakonodavnog postupka te reguliranje aktivnosti lobiranja u kontekstu donošenja odluka javnih tijela. Plan za oporavak i otpornost uključuje i niz reformi i ulaganja usmjerenih na najveće moguće smanjenje administrativnog opterećenja poduzeća povećanjem djelotvornosti javne uprave i jačanjem e-uprave, među ostalim digitalizacijom pravosudnog sustava i širenjem digitalnih javnih usluga i u ruralnim i udaljenim područjima.
- (14) Sveobuhvatni paket reformi i ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost pridonosi rješavanju glavnih izazova u bugarskom energetsom i prometnom sektoru, kako je utvrđeno u preporukama Vijeća. Konkretno, očekuje se da će se mjerama iz plana za oporavak i otpornost ubrzati uvođenje i skladištenje energije iz obnovljivih izvora te znatno smanjiti emisije stakleničkih plinova iz proizvodnje električne energije, što će se pridonijeti postupnoj dekarbonizaciji gospodarstva, među ostalim u regijama s rudnicima ugljena. Plan za oporavak i otpornost uključuje i ključne reforme usmjerene na uspostavu konkurentnih veleprodajnih i maloprodajnih tržišta, čime bi se poboljšao pristup tržištu energije iz obnovljivih izvora, i na poboljšanje korporativnog upravljanja u energetsom sektoru. Kad je riječ o poticanju održivog prometa, plan za oporavak i otpornost uključuje reformu e-mobilnosti usmjerenu na promicanje upotrebe vozila s nultim emisijama, povećanjem broja javnih postaja za punjenje i uvođenjem zona s niskim emisijama u nekim od najvećih i najzagađenijih gradskih četvrti. Plan za oporavak i otpornost uključuje i reformu sustava javnog prijevoza i uvođenje jedinstvenog sustava karata za javni prijevoz te ulaganja u digitalizaciju i modernizaciju željeznica, uključujući nabavu željezničkih vozila s nultim emisijama.
- (15) Očekuje se da će reforma sustava minimalnog dohotka, kojom se želi postići da on bude primjereniji i sveobuhvatniji, pridonijeti svladavanju utvrđenih izazova povezanih sa socijalnom uključenosti. Osim toga, očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost poboljšati pristup obrazovanju i obrazovanju odraslih te promicati socijalna uključenost reformama i ulaganjima, uključujući obvezno predškolsko obrazovanje od dobi od četiri godine, izgradnja i obnova obrazovnih ustanova te razvoj internetske platforme za obrazovanje odraslih povezane s javnim službama za zapošljavanje. Kad je riječ o zdravstvu, očekuje se da će se mjerama iz plana za oporavak i otpornost pridonijeti rješavanju problema nedostatka zdravstvenih djelatnika, uključujući njihovu neuravnoteženu zemljopisnu raspodjelu, povećanju dostupnosti zdravstvenih usluga na cijelom državnom području zemlje putem ambulantnih jedinica, poboljšanju usluga telemedicine i uvođenju usluge hitnog

zračnog medicinskog prijevoza, čime će se poboljšati dostupnost i otpornost zdravstvenog sustava. Međutim, planom se ne rješava problem visoke razine izravnih gotovinskih plaćanja.

- (16) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere usmjerene na povećanje dostupnosti digitalnih infrastruktura, mogućnost rada na daljinu i poboljšanje digitalnih vještina, kojima se podupire digitalna tranzicija, posebno mjerama za opsežno uvođenje digitalne infrastrukture, digitalizaciju administrativnih usluga i revidiranu uredbu o radu na daljinu. U planu za oporavak i otpornost promiče se i stjecanje odgovarajućih vještina i obrazovanje odraslih, s naglaskom na digitalne vještine. Nadalje, u planu za oporavak i otpornost odgovara se na preporuku da se opsežnim paketom reformi i ulaganja potaknu ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju. Osim mjera usmjerenih na prelazak na zeleno, kružno i digitalno usmjereno poslovanje MSP-ova, plan za oporavak i otpornost uključuje mjere usmjerene na restrukturiranje i daljnji razvoj istraživačkog i inovacijskog ekosustava te poboljšanje rezultata inovacija u Bugarskoj, s posebnim fokusom na područje zelenih i digitalnih tehnologija. Očekuje se da će plan za oporavak i otpornost pridonijeti konkurentnosti i održivom razvoju bugarskih regija i lokalnih zajednica. To uključuje reformu upravljanja vodnim i poljoprivrednim sektorima te izgradnju ili obnovu vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava. Nadalje, razvoj lokalnih zajednica trebalo bi promicati u okviru novog pristupa regionalne politike i namjenskim reformama za koje se očekuje da će potaknuti izravno uključivanje lokalnih zajednica u upravljanje europskim fondovima.
- (17) Za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan područja primjene plana za oporavak i otpornost Bugarske, neovisno o tome što je Bugarska općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

- (18) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.3. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala rasta, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Bugarske, što pridonosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, čime se jačaju ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija unutar Unije.
- (19) Simulacije službi Komisije pokazuju da plan za oporavak i otpornost, zajedno s ostalim mjerama Instrumenta Europske unije za oporavak, ima potencijal za povećanje BDP-a Bugarske za od 1,9 % do 3 % do 2026., što ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan. Najznačajniji trajni pozitivni učinci na rast i produktivnost u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju očekuju se iz ulaganja u dekarbonizaciju gospodarstva, uključujući proizvodnju i skladištenje energije iz obnovljivih izvora te povećanje energetske učinkovitosti, ali i iz ulaganja kojima se podupiru poslovni subjekti te iz mjera za koje se očekuje da privuku industrijska ulaganja i razviju industrijske ekosustave.
- (20) Očekuje se da će se skupom reformi i ulaganja koje je iznijela Bugarska potaknuti rast i povećati otpornost gospodarstva uklanjanjem velikih strukturnih nedostataka i

dugotrajnih slabosti. Očekuje se da će se mjerama iz plana za oporavak i otpornost usmjerenima na poboljšanje poslovnog okruženja, među ostalim jačanjem institucionalnog okvira i digitalizacijom javne uprave, pravosuđa i građevinskog sektora, stvoriti znatno povoljniji uvjeti za privatna ulaganja u Bugarskoj. Osim toga, očekuje se da će reforme i ulaganja u obrazovanje i vještine, istraživanje i inovacije, dekarbonizacija i digitalizacija te potpora poduzećima (posebno MSP-ovima u zelenoj i digitalnoj tranziciji) znatno pridonijeti održivom dugoročnom gospodarskom rastu i otvaranju radnih mjesta.

- (21) Plan sadržava važne reforme i ulaganja u cilju potpore gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, koje pridonose europskom stupu socijalnih prava. Socijalne slabosti trebalo bi ublažiti poboljšanjem sustava socijalne potpore, posebno reformom sustava minimalnog dohotka i modernizacijom usluga dugotrajne skrbi za starije osobe i osobe s invaliditetom. Očekuje se da će predviđene mjere pridonijeti povećanju otpornosti društva na šokove, smanjenju socijalnih nejednakosti i omogućavanju ulaska na tržište rada najugroženijim skupinama. Mjerama za obrazovanje i stjecanje vještina, uključujući digitalne vještine, trebala bi se povećati socioekonomska otpornost uklanjanjem trajnog i velikog manjka vještina te jačanjem mogućnosti za zapošljavanje i produktivnosti radne snage. Očekuje se da će se mjerama u području obrazovanja poduprijeti ravnopravan pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju te smanjiti stopa napuštanja školovanja. Osim toga, očekuje se da će se mjerama u području zdravstva ojačati sposobnost reagiranja i dostupnost zdravstvene skrbi te pridonijeti poboljšanju geografske raspodjele zdravstvenih radnika. Plan za oporavak i otpornost trebao bi dodatno pridonijeti smanjenju teritorijalnih nejednakosti zahvaljujući reformama kojima se podupire teritorijalni pristup odozdo prema gore, ali i namjenskim infrastrukturnim ulaganjima u vodni sektor u regijama izvan glavnog grada te ulaganjima u bolju prometnu povezanost na sjeveru zemlje. Očekuje se da će i druga ulaganja u promet i digitalnu povezanost diljem zemlje te veća dostupnost e-uprave i drugih administrativnih usluga u udaljenim i rijetko naseljenim područjima poboljšati teritorijalnu koheziju. Naposljetku, reforme i ulaganja u dekarbonizaciju gospodarstva trebali bi postaviti temelje za ulaganja u okviru Fonda za pravednu tranziciju kako bi se osiguralo da regije bogate ugljenom dobiju potporu tijekom tranzicije i da nitko ne bude zapostavljen.
- (22) Plan za oporavak i otpornost uključuje razne intervencije za doprinos provedbi europskog stupa socijalnih prava promicanjem politika za djecu i mlade. Očekuje se da će se reformama i ulaganjima poboljšati ravnopravan pristup kvalitetnom obrazovanju i promicati sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju uvođenjem obveznog uključivanja četverogodišnjaka u predškolsko obrazovanje te promicati osobni razvoj mladih osnivanjem centara za mlade. Plan za oporavak i otpornost istodobno je usmjeren na modernizaciju škola, među ostalim uspostavom laboratorija za znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM), čime se osigurava stalna prilagodba postojećim izazovima u učenju, posebno kad je riječ o digitalizaciji.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (23) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu

članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća² (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

- (24) U skladu s Uredbom (EU) 2021/241 i tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete koje je donijela Komisija (2021/C 58/01), Bugarska je dostavila dokaze i jamstva da mjere za provedbu reformi i investicijskih projekata iz plana za oporavak i otpornost ne bi trebale uzrokovati bitnu štetu ni jednom od šest okolišnih ciljeva, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava. Posebna pozornost posvećena je mjerama čiji je učinak na okolišne ciljeve potrebno pomno nadzirati.
- (25) Očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se ne nanosi bitna šteta ekološkim ciljevima, bilo odabirom mjera koje znatno pridonose određenom ekološkom cilju, bilo mjerama koje nemaju predvidivi učinak na okolišne ciljeve ili je taj učinak neznatan. Ostale mjere, uključujući programe široke potpore, osmišljene su kako bi se osigurala usklađenost s tim načelom. Ključne etape ili ciljne vrijednosti trebale bi jamčiti da zahtjevi za usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete budu uključeni u oblikovanje programâ i sve faze provedbe, uključujući natječajni postupak, ako je primjenjivo, te u svim slučajevima kad je riječ o konačnim rezultatima. Za mjere za koje je potrebna temeljita procjena u skladu s tehničkim smjernicama Komisije, kao što su proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, održiva mobilnost i obnova zgrada, trebalo bi utvrditi posebne ključne etape i ciljne vrijednosti kako se ne bi nanijela bitna šteta nijednom od šest okolišnih ciljeva. Stoga bi kriterije nenanošenja bitne štete trebalo uključiti u ključne etape povezane s postupkom odabira relevantnih projekata i, ako je primjenjivo, upućivanja na popis za isključenje u relevantnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

- (26) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili rješavanju izazova koji iz toga proizlaze. Za mjere potpore klimatskim ciljevima namijenjen je iznos od 58,9 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VI. toj uredbi. U skladu s člankom 17. te uredbe plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetske i klimatski plan 2021.–2030.
- (27) Kad je riječ o doprinosu klimatskim i energetske ciljevima Unije za razdoblje 2030.–2050. i cilju ostvarivanja klimatske neutralnosti do 2050., planom za oporavak i otpornost nastoje se riješiti neki od ključnih izazova politike te se pridonosi postizanju tih ciljeva, ali će za potpuno ostvarenje tih ciljeva biti potrebno uložiti preostale napore, posebno s obzirom na činjenicu da Bugarska troši najviše ugljika u Uniji, četiri puta više od prosjeka EU-a. Mjere iz bugarskog plana za oporavak i otpornost uključuju dugoročne reforme i ulaganja za koje se očekuje da će djelotvorno pridonijeti zelenoj tranziciji. To uključuje reforme i ulaganja za potporu uvođenju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i masovnog skladištenja električne energije

² Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

te jasnu obvezu postupnog ukidanja proizvodnje energije iz ugljena i lignita što je prije moguće, a najkasnije do 2038.

- (28) Osim toga, očekuje se da će se ulaganjem u infrastrukturu elektroenergetske mreže u cilju njezine modernizacije s pomoću digitalnih alata i metoda postaviti temelji za povećano uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora i veću integraciju sa susjednim zemljama. Očekuje se da će se kombinacijom reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost osigurati dodatnih 3,5 GW energije iz obnovljivih izvora i nova postrojenja za skladištenje kapaciteta 6000 MWh iskoristive energije. Plan za oporavak i otpornost uključuje i mjere potpore razvoju pilot-projekata koji će omogućiti uvođenje zelenog vodika i bioplina za industrijsku primjenu i buduću uporabu u prometu te za proizvodnju električne i toplinske energije. Očekuje se da će znatna ulaganja u energetska obnova javnih i privatnih zgrada te uličnu rasvjetu povećati energetska učinkovitost. Očekuje se da će reforme i ulaganja znatno pridonijeti napretku u ostvarenju ciljeva dekarbonizacije i klimatskih ciljeva kako su utvrđeni u bugarskom nacionalnom planu za energetiku i klimu i u dugoročnoj strategiji dekarbonizacije. To uključuje obvezujuće ciljeve za smanjenje emisija ugljičnog dioksida povezanih s proizvodnjom električne energije za 40 % u odnosu na razine iz 2019., koje treba postići najkasnije 2025., i propise o dekarbonizaciji, uključujući raspored za postupno ukidanje elektrana na ugljen i lignit te regulatorno ograničenje njihovih emisija ugljikova dioksida koje će na snagu stupiti 1. siječnja 2026. Osim toga, planom za oporavak i otpornost podupire se prelazak na održivu mobilnost reformom kojom se promiče električna mobilnost i brojnim ulaganjima u modernizaciju i digitalizaciju javnog prijevoza nabavom vozila koja ne proizvode emisije, uvođenjem Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom i izgradnjom novog segmenta podzemne željeznice u Sofiji, za koje se očekuje da pridonese dekarbonizaciji prometnog sektora. Mjere sigurnosti na cestama iz plana za oporavak i otpornost trebale bi pridonijeti većoj održivosti prometa rješavanjem pitanja sigurnosti i privlačnosti prometa, među ostalim tako da se broj crnih/žarišnih točaka za sigurnost na cestama prepolovi.
- (29) Plan za oporavak i otpornost pridonosi i ciljevima politike Unije u području okoliša, kao što su poboljšanje upravljanja vodama, promicanje održive poljoprivrede i očuvanje bioraznolikosti. Plan sadržava reforme i ulaganja u vodoopskrbne i kanalizacijske usluge, uključujući modernizaciju i digitalizaciju upravljanja vodama te poboljšanje kontrole upotrebe vode. Očekuje se da će mjere za zaštitu i obnovu ekosustava i prirodnih staništa pridonijeti izgradnji djelotvornih upravljačkih struktura mreže Natura 2000 u Bugarskoj, obnovi ekosustava povezanih s klimom i zaštiti bioraznolikosti. Reformama i ulaganjima, uključujući one usmjerene na upravljanje okolišnim i prirodnim resursima u području održive poljoprivrede i njihovu zaštitu, te promicanjem tehnološke i ekološke tranzicije bugarskog poljoprivrednog sektora, nastoji se poboljšati održivo upravljanje tim sektorom i njegova konkurentnost u kontekstu zelene tranzicije. Tim bi se mjerama trebao osigurati trajan učinak bugarskog plana za oporavak i otpornost na zelenu tranziciju, među ostalim u pogledu bioraznolikosti i zaštite okoliša.

Doprinos digitalnoj tranziciji

- (30) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) pridonose digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Za mjere potpore digitalnim cijevima namijenjen je iznos od 25,8 %

ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VII. toj uredbi.

- (31) Plan za oporavak i otpornost snažno je usmjeren na digitalnu tranziciju, pri čemu su mjere uključene u sve komponente, što odražava široku i međusektorsku prirodu predviđenih napora u području digitalizacije. Znatna ulaganja i reforme u području digitalne povezivosti trebali bi povećati pokrivenost mrežama vrlo velikog kapaciteta u ruralnim i rijetko naseljenim područjima koja zaostaju u pogledu digitalne uključenosti i stvoriti povoljno okruženje za uvođenje 5G mreža i digitalne infrastrukture. Plan za oporavak i otpornost uključuje i sveobuhvatan paket reformi i ulaganja za potporu razvoju e-uprave i digitalizacije javne uprave i pravosuđa, što pridonosi smanjenju administrativnog opterećenja građana i poslovnog sektora te povećanju kvalitete i djelotvornosti javnih usluga u područjima kao što su pravosuđe, zdravstvo, poljoprivreda i okoliš, kultura, zapošljavanje i socijalna zaštita. Planom se podupire i digitalizacija prometnog i energetskog sektora, što pridonosi njihovoj postupnoj dekarbonizaciji. Kad je riječ o privatnom sektoru, ulaganja u digitalnu transformaciju poslovnih procesa i veće sposobnosti u području kibersigurnosti trebala bi pridonijeti poboljšanju njegove učinkovitosti i produktivnosti. Isto tako, očekuje se da će digitalne tehnologije i infrastruktura povećati inovacijski kapacitet Bugarske, posebno kad je riječ o zelenim i digitalnim tehnologijama. Osim toga, više sveučilišta i istraživačkih organizacija trebalo bi dobiti pristup ultrabrzim vezama potrebnima za sudjelovanje u europskim istraživačkim mrežama.
- (32) Povećanje razine digitalnih vještina stanovništva još je jedan prioritet u planu za oporavak i otpornost, među ostalim, ciljanim reformama i ulaganjima u obrazovni sustav, kao što je osnivanje laboratorija za znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku u školama, te ulaganjem u usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage kako bi joj se poboljšanjem digitalnih vještina povećala mogućnost zapošljavanja.

Trajan učinak

- (33) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.7. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) imati trajan učinak na Bugarsku.
- (34) Očekuje se da će reforme predložene u planu za oporavak i otpornost dati dugoročne rezultate i dovesti do trajnih strukturnih promjena. Konkretno, očekuje se da će predviđene reforme kojima se potiče zelena i digitalna tranzicija, sveobuhvatne reforme obrazovnog sustava i sustava stručnog osposobljavanja te reforma istraživačkog i inovacijskog ekosustava imati trajan učinak na bugarsko gospodarstvo jačanjem vještina potrebnih na tržištu rada te poticanjem produktivnosti i održivog dugoročnog rasta. Očekuje se da će se reformama zdravstvenog i socijalnog sustava, uključujući dugotrajnu skrb, i sustava minimalnog dohotka u Bugarskoj trajno poboljšati sustavi zdravstvene i socijalne zaštite u smislu uključenosti, primjerenosti i djelotvornosti.
- (35) Očekuje se da će provedba reformi predviđenih u planu za oporavak i otpornost, prije svega reformi institucionalnog okvira i vladavine prava, dovesti do strukturnih promjena u javnoj upravi i institucijama, što će pridonijeti trajnom poboljšanju njihova funkcioniranja i administrativnih kapaciteta. Plan za oporavak i otpornost uključuje ključne reforme pravosudnog sustava kako bi se osigurala učinkovitost kaznenih istraga, uključujući odgovornost i kaznenu odgovornost državnog odvjetništva, povećanje kapaciteta za suzbijanje korupcije u pravosuđu te poboljšanja sposobnosti

tijela za suzbijanje korupcije, integriteta javnih službenika i učinkovitosti nadzornih tijela za sprečavanje pranja novca. Reformske napore trebalo bi usmjeriti i na poboljšanje upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu, veću transparentnost i bolje tržišno natjecanje u postupku javne nabave, poboljšanje kvalitete zakonodavnog postupka i jačanje mehanizama revizije i kontrole. Plan za oporavak i otpornost usto sadržava reforme i ulaganja za koje se očekuje da će osloboditi potencijal e-uprave i digitalnih javnih usluga i tako trajno povećati učinkovitost javne uprave. Cilj je plana za oporavak i otpornost jačanje administrativnih kapaciteta za strateško planiranje i provedbu prioritetnih politika.

- (36) Plan za oporavak i otpornost sadržava brojne reforme i ulaganja za koje se očekuje da će imati trajan učinak zbog potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji, s naglaskom na pametno i održivo gospodarstvo. Znatne reforme i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost mogu pridonijeti dekarbonizaciji gospodarstva podupiranjem veće proizvodnje i skladištenja energije iz obnovljivih izvora, povećanjem energetske učinkovitosti, doprinosom održivoj cestovnoj i željezničkoj mobilnosti te održivim upravljanjem poljoprivredom i vodnim resursima. Očekuje se da će ulaganja u stjecanje digitalnih vještina, digitalizaciju javnog sektora, poslovnog sektora i istraživačkih organizacija te ulaganja u digitalnu povezivost trajno povećati učinkovitost u tim sektorima. Osim toga, plan uključuje ulaganja za potporu poduzećima u zelenoj i digitalnoj tranziciji te za poticanje pametnog i održivog rasta.
- (37) Trajan učinak plana može se pojačati i sinergijama između plana i drugih programa, uključujući one koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, prije svega stvarnim uklanjanjem duboko ukorijenjenih teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

- (38) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.
- (39) Uprava nacionalnog fonda u okviru Ministarstva financija tijelo je odgovorno za prikupljanje i dostavljanje podataka o napretku, za pripremu i podnošenje zahtjeva za plaćanje te za primanje plaćanja od Komisije. Djelovat će i kao središnja točka na nacionalnoj razini kad je riječ o pripremi zajedničkih pravila i postupaka za provedbu mehanizma, provjerama i kontrolama provedbe ulaganja i reformi, uključujući aktivno praćenje napretka u provedbi mjera na temelju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Središnja uprava za koordinaciju u okviru Ministarstva financija bit će odgovorna za praćenje provedbe ključnih etapa i ciljnih vrijednosti plana, uključujući napredak na temelju zajedničkih pokazatelja, zelenog i digitalnog doprinosa ulaganja itd. Također je zadužena za uspostavu strateškog okvira za informacijske i komunikacijske aktivnosti povezane s provedbom plana te za upravljanje, održavanje i nadogradnju IT sustava za programe u okviru podijeljenog upravljanja s EU-om i u okviru Mehanizma. Uprava za gospodarsku i financijsku politiku u okviru Ministarstva financija tijelo je odgovorno za izvješćivanje o napretku u provedbi ključnih etapa i ciljnih vrijednosti plana u okviru ciklusa europskog semestra. Izvršna agencija za reviziju fondova Europske unije, koja je pridružena Ministarstvu financija, odgovorna je za provedbu revizije i kontrole u okviru instrumenta. Ta je institucija nadležna i za

provjeru pouzdanosti podataka o provedbi ključnih etapa i načina njihova prikupljanja te za davanje jamstva da se pri provedbi plana sprečava dvostruko financiranje, prijevara, korupcija i sukob interesa te da se poštuje načelo dobrog financijskog upravljanja.

- (40) U planu za oporavak i otpornost utvrđene su ključne etape i ciljne vrijednosti za sve reforme i ulaganja te je on u skladu s dugoročnim ciljevima plana. Predloženi kvalitativni i kvantitativni pokazatelji koji se upotrebljavaju za ključne etape i ciljne vrijednosti dovoljno su jasni, pouzdani i sveobuhvatni za provjeru i praćenje njihova ostvarenja. Broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti odražava velik broj mjera i podmjera poduzetih kako bi se osiguralo učinkovito praćenje i provedba plana. Ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i za mjere koje su već dovršene i koje su prihvatljive za financiranje na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241. Postupno ostvarenje tih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri potrebno je da bi se opravdali zahtjevi za plaćanje.
- (41) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Tehnička potpora može se zatražiti u okviru Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća³ kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana za oporavak i otpornost.

Troškovi

- (42) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je navedeno u planu za oporavak i otpornost donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.
- (43) Bugarska je dostavila pojedinačne procijenjene troškove za sve mjere iz plana za oporavak i otpornost koje će uzrokovati rashode. Bugarska je dostavila načelno jasne i dostatne informacije kojima je opravdala procjene troškova povezane sa svakom reformom i ulaganjem iz plana, prema potrebi s podinvesticijskim rejtingom. Bugarska je dostavila dovoljno dokaza za zaključak da je iznos procijenjenih ukupnih troškova plana razborit i uvjerljiv jer su navedeni iznosi primjereni i u skladu s prirodom i vrstom predviđenih reformi i ulaganja. Za većinu mjera navedeni su izračuni na kojima se temelje procjene troškova, koji su u velikoj mjeri jasni i razumljivi. Za određene mjere moglo se dostaviti više pojedinosti kako bi se objasnio način izračuna konačnog proračuna. Za mjere koje se temelje na potražnji (kao što su ulaganja u energetska učinkovitost zgrada ili programi potpore za poslovni sektor) uključeno je upućivanje na potpuno izvršenje proračuna i, prema potrebi, na očekivani broj korisnika. Za većinu mjera Bugarska je dostavila informacije o troškovima sličnih mjera koje su provedene u prošlosti kad god su bile dostupne. Ako to nije bilo dostupno, primjerice kod novih projekata, Bugarska je dostavila ponude cijena ili, u nekim slučajevima, informacije o cijenama iz javno dostupnih izvora. Procijenjeni trošak mjera iz plana općenito je u skladu sa sličnim mjerama, uključujući ulaganja koja se financiraju iz drugih programa Unije, ako su dostupni. Procjenu troškova bugarskog plana za oporavak i otpornost pregledala je bugarska Izvršna

³ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

agencija za reviziju europskih fondova, koja je utvrdila da su procjene troškova potpune, razborite i uvjerljive u smislu Uredbe (EU) 2021/241 te da ne postoji drugi izvor financiranja troškova. Bugarska je dostavila dovoljno informacija i dokaza da iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koji se treba financirati iz Mehanizma nije obuhvaćen postojećim ili planiranim financiranjem od strane Unije. Konačno, procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjeran očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa Unije

- (44) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguranje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća⁴.
- (45) Sustav unutarnje kontrole opisan u planu temelji se na pouzdanim postupcima i strukturama te se njime jasno utvrđuju akteri i njihove uloge i odgovornosti za obavljanje zadaća unutarnje kontrole. Sustav unutarnje kontrole i drugi relevantni aranžmani, među ostalim prikupljanje i objava podataka o krajnjim korisnicima trebali bi spriječiti, otkriti i suzbiti korupciju, prijevare i sukobe interesa pri korištenju sredstava na temelju Uredbe (EU) 2021/241 i izbjegavanje dvostrukog financiranja sredstvima u skladu tom uredbom i drugim programima Unije. Repozitorski sustav za praćenje provedbe plana za oporavak i otpornost treba biti uspostavljen i operativan prije prvog zahtjeva za plaćanje. Ključna etapa trebala bi osigurati da sustav uključuje najmanje sljedeće funkcionalnosti: (a) prikupljanje podataka i praćenje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti i (b) prikupljanje i pohranu podataka te osiguravanje pristupa podacima koji su propisani člankom 22. stavkom 2. točkom (d) podtočkama od i. do iii. te uredbe.
- (46) Potrebno je provesti posebne mjere kako bi se osigurala usklađenost s pravilima koja se odnose na sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, sukoba interesa, korupcije i dvostrukog financiranja. Plan za oporavak i otpornost sadržava informacije o administrativnom kapacitetu tijela koja će pratiti, kontrolirati i provoditi plan za oporavak i otpornost u Bugarskoj, kao i tijela koja će provoditi revizijske aktivnosti. Također pruža informacije o pravnom mandatu različitih tijela. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 ključna etapa za procjenu administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i potreba za kapacitetima jest mjera koja je potrebna za usklađivanje s člankom 22. te uredbe i trebala bi biti ispunjena prije prvog zahtjeva za plaćanje kao preduvjet za svaku isplatu u okviru Instrumenta. Osim toga, jednom ključnom etapom trebalo bi se zahtijevati stupanje na snagu akta o odobravanju sustava upravljanja i kontrole te bi i ta ključna etapa trebala biti ispunjena

⁴ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.).

prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje kao preduvjet za svaku isplatu u okviru Instrumenta.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

- (47) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.
- (48) Plan za oporavak i otpornost strukturiran je oko četiri usklađena stupa kojima se podupire oporavak bugarskog gospodarstva, njegov doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji i pojačana otpornost na putu prema održivijem i uključivijem rastu. Svaki se stup temelji na komponentama, uključujući dosljedne pakete reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju. Ranim stupanjem na snagu reformi u vremenskom okviru plana osigurava se poticajno okruženje za ostvarenje ulaganja, što pridonosi ciljevima reforme. Na razini plana za oporavak i otpornost u svim stupovima ciljevi su komplementarni, a mjere usklađene. U planu za oporavak i otpornost nema nedosljednosti ni proturječnosti među stupovima ili komponentama. U svim stupovima plana predviđene su mjere kojima se jačaju učinci na zelenu tranziciju. Također se očekuje da će digitalna rješenja uključena u sve dijelove plana za oporavak i otpornost, a prije svega ona u prometnom i energetskom sektoru, pridonijeti dekarbonizaciji gospodarstva i promicati pametan, održiv i uključiv rast. Očekuje se da će mjere za potporu poslovnog sektoru pridonijeti poticanju zelene i digitalne tranzicije. Osim toga, mjerama koje pridonose poboljšanju poslovnog okruženja podupiru se sva ulaganja iz plana za oporavak i otpornost, a očekuje se i da će se ulaganjima i reformama u obrazovanje i vještine potaknuti digitalna tranzicija te istraživanja i inovacije.
- (49) Priznata je potreba za uspostavom sustavne komplementarnosti s financiranjem kohezijske politike, a primjeri su prikazani u komponentama. Linije razgraničenja dovoljno su razvijene i trebalo bi ih uzeti u obzir pri finalizaciji sporazuma o partnerstvu i programa kohezijske politike.

Ravnopravnost

- (50) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za koje se očekuje da će Bugarskoj pomoći u rješavanju problema u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve, uključujući mjere usmjerene na osobni razvoj mladih iz ugroženih skupina, uključujući Rome, mobilnost i mogućnosti za neovisan život osoba s invaliditetom te kvalitetu života starijih osoba. Plan uključuje i mjere za promicanje jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi i obrazovanju, uključujući ulaganja u vrtiće, uz konotacije u pogledu sudjelovanja žena na tržištu rada. Bugarska se u planu za oporavak i otpornost obvezala da će se rodna ravnopravnost i ravnopravnost za sve poštovati u svim fazama pripreme i provedbe predviđenih reformi i ulaganja.

Samoprocjena sigurnosti

- (51) Bugarska je u skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 dostavila samoprocjenu sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. U više komponenata plana za oporavak i otpornost uključen je odjeljak u kojem se objašnjava usklađenost mjera s pitanjima otvorene strateške autonomije i sigurnosti Unije.

Postupak savjetovanja

- (52) U planu za oporavak i otpornost opisuje se da se u početnim fazama pripreme plana Bugarska savjetovala s brojnim dionicima, uključujući socijalne partnere, regionalna i lokalna tijela, organizacije civilnog društva, poslovnu zajednicu i druge relevantne dionike. Prvi nacrt plana za oporavak i otpornost bio je ponuđen na javno savjetovanje nakon kojeg je prikupljeno više od 90 stajališta zainteresiranih strana, na temelju kojih su poslije provedene revizije plana. Savjetovanje u kasnijim fazama bilo je usmjerenije te su u njega većinom bili uključeni samo socijalni partneri i predstavnici točno određenih sektora. Kako bi se osiguralo da relevantni akteri preuzmu odgovornost ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz plana za oporavak i otpornost uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

- (53) Nakon Komisijine pozitivne ocjene bugarskog plana za oporavak i otpornost i zaključka da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe i Prilogom V. toj uredbi, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana za oporavak i otpornost, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana za oporavak i otpornost u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

- (54) Procijenjeni ukupni trošak plana Bugarske za oporavak i otpornost iznosi 13 491 125 932 BGN, što iznosi 6 897 903 157 EUR na temelju referentnog tečaja ESB-a za EUR/BGN od 15. listopada 2021. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa dostupnog za Bugarsku, financijski doprinos dodijeljen za plan za oporavak i otpornost Bugarske trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa dostupnog za Bugarsku.
- (55) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Bugarsku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Bugarsku koji ne premašuje maksimalni financijski doprinos iz članka 11. stavka 1. točke (a) te uredbe trebalo bi sada staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. stavkom 2. te uredbe.
- (56) Potpora će se financirati pozajmljivanjem od strane Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053⁵. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Bugarska u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost.
- (57) Ovom se Odlukom ne bi trebalo dovoditi u pitanje ishod postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim Mehanizma ni postupke

⁵ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Bugarske na temelju kriterija predviđenih u članku 19. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani za pružanje potpunog pristupa osnovnim relevantnim podacima Komisiji utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Financijski doprinos

1. Unija Bugarskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne potpore u iznosu od 6 267 312 124 EUR⁶. Iznos od 4 636 043 337 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Bugarsku koji je jednak ili veći od 6 267 312 124 EUR, dodatni iznos od 1 631 268 787 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Bugarsku koji je manji od 6 267 312 124 EUR, razlika između ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa i iznosa od 4 636 043 337 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavku 8. Uredbe (EU) 2021/241 od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.
2. Komisija Bugarskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci.
3. Isplata obrokâ u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o dostupnosti sredstava i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Bugarska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Kako bi bila prihvatljiva za plaćanje, Bugarska ključne etape i ciljne vrijednosti mora ostvariti najkasnije 31. kolovoza 2026., podložno stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1.

⁶ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Republike Bugarske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

Članak 3.
Adresat

Ova je Odluka upućena Republici Bugarskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik